

8. osztály

4. óra

1. Diktálás.

2. Írj egy-egy mondatot a következő szavakkal, hogy a jelentésbeli különbséget érzékeld!

a) nem törődöm

b) nemtörődöm

c) csak hamar

d) csakhamar

e) egyszer egy

f) egyszeregy

3. Írd le helyesen tagolva az alábbi szóösszetételeket!

k e d v c s i n á l ó

n a p r a f o r g ó

t e r e f e r e

e g é r r á g t a

s z é l l e l b é l e l t

ü t v e f ú r ó

h e t e t h a v a t

b o r v i r á g o s _____

f e j t ö r é s _____

c s a p á g y g o l y ó _____

4. Állapítsd meg az egyes összetételek fajtáit (M=mellérendelő, A=alárendelő)!

Szóalak	M vagy A?	Azon belül?

5. Szövegértés

Akikkel együtt csatlakoztunk

2004. május 1-jén új időszámítás kezdődött Magyarország történelmében. Akkor lett hazánk az Európai Unió 25 tagállamának egyike. A következőkben röviden megismerheted a többi csatlakozó országot.

Málta kristálytisza tengere, a rengeteg napfény, a barátságos szigetlakók ezrével vonzzák a turistákat. Fővárosa Valletta. A kereszties lovagok korából sok erődtmény, templom maradt fenn. A sziget egyik jellegzetessége, hogy az itt élők szinte mindig ünnepelnek valamit. Jellegzetes ételeik, amelyeket érdemes megkóstolni: a pikáns sajtos tészta és a sült nyúl.

Ciprust Aphrodité szigetének is nevezik. A ciprusiak állítólag tőle nyerték gondtalan és vidám természetüket. Fővárosa: Nicosia. A szigetet – mivel fontos kereskedelmi központ volt -, valaki mindig el akarta foglalni. Önállósodási harcuk vezetett a ma is érzékelhető görög-török konfliktushoz, amely az ország két részre szakadását eredményezte. Az Európai Unióhoz való csatlakozásukkal a ciprusiak úgy gondolják, megoldódik ez a problémájuk. Ciprus látványosságai közül kiemelkedik a famagustai Otelló Vár, ahol Shakespeare Otelló című drámája játszódik. Nemzeti ételük a kebab, amely zöldségekkel sültt bárány- vagy kecskehús.

Lengyelországnak Varsó a fővárosa, viszont Krakkó a legszebb városa, amely híres egyetemeiről. A főtéren lévő Mariacki-templomban található Európa legnagyobb gótikus oltára. Lengyelország vadregényes hegyei valóságos turistaközpontok. A magyarok által is jól ismert Zakopane az ország legnagyobb és legmagasabban fekvő üdülőközpontja, igazi téli sportparadicsom. A keresztény világ egyik pápáját is Lengyelországnak köszönhetette. Karol Wojtyła bíborost II. János Pál néven 1978-ban választották Rómában a katolikus egyház fejévé.

Szlovénia 1990-ig egyike volt az egykori Jugoszlávia tagállamainak. A múlt század kilencvenes éveiben kirobbant polgárháborúból ennek az országnak sikerült a legszerencsésebben kikerülnie. Ljubljánába, a fővárosban járva érdemes felkeresni egy igazi szlovén vendéglőt, hogy megismerkedhessünk a helyi ízvilággal.

Csehország fővárosa Prága, amelyet Európa ékszerdobozaként emlegetnek. Igen gazdag műemlékekben. Itt magasodik a 9. században épült vár. A hétszáz éves Károly híd szenteket ábrázoló szobraival, a szobraival, a közepén magasodó fakeszttel méltán vált a világörökség részévé. A cseh sörívő nemzet, melynek külön kultúrája van.

Szlovákia Csehszlovákiából kiválva 1993-ban született meg. Sok közünk van a szlovákokhoz, hiszen Pozsonyban, a fővárosban rengeteg emlékmű tanúskodik közös történelmünkről. Az utóbbi években egyre kedveltebb a magyar turisták körében a Magas-Tátra, melyet festői völgyek és jégkorszakbeli tavak tesznek széppé. Megéheztén mindenki számára ajánlottak a szlovák a szlovák konyha gombócos, mártásos specialitásai.

Észtország a balti államok legkisebb és legészakibb fekvésű országa. A több évtizedes szovjet elnyomás alól 1991-ben vívták ki függetlenségüket. Fővárosa, Tallin utcái a középkor hangulatát őrzik. Nemzeti eledelük a füstölt pisztráng.

Lettországot „balti Svájcnak” is nevezik, azonban inkább Hollandiához hasonlít, mivel területének 10%-a tengerszint alatt fekszik. A tengerparton fekvő fővárosa, Riga mágnesként vonzza a turistákat régi és új negyedeivel, csodálatos parkjaival. Éttermei mindenféle tengeri halból készült

finomságokat kínálnak a betérő vendégeknek. Leghíresebb ételük az erdei gyümölcsökből készült lepény.

Litvánia 1991-ben nyerte el teljes önállóságát. Fővárosa, Vilnius az európai és orosz kultúra találkozásánál fekszik. Ezt a kettős hangulatot tükrözi a többi város is. Litvánia ételspecialitása a capelinai, egy szivar alakú, nyúlós, krumpliból készült, gombóccal töltött tészta, pikáns szósszal leöntve.

a, Sorold fel a csatlakozó országokat betűrendbe sorolva fővárosaikkal együtt!

Ország	Főváros
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

b, Írd le, miről híresek a következő városok!

Famagusta: _____

Zakopane: _____

c, Egészítsd ki a következő mondatot!

A 2004-es csatlakozás előtt az Európai Unió _____ országból állt. 2004 _____ -jén Magyarországon kívül még _____ ország lett a tagja.

6. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

– Ilonka, Nelka, merre vagytok? – Mauksné megállt a mohorai kúria tornácán, és körülnézett. Először a virágos-, majd a gyümölcsöskertet pásztázta végig pillantása. Sejtette, hogy a lányok valamelyik fa ágán kényelmesen megtelepedve olvasnak, ahelyett, hogy a nagyanyjuk szobájában lennének. Az öreg hölgy az unokáit várta, de azok nem jöttek.

Amikor Mauksné belépett, csak édesanyját találta szokott helyén, aki nagy gonddal rakosgatta a könyveket, füzeteket. Az idős asszony cseppet sem neheztelt, hogy a lányok nem jelentek meg idejében. Némi büntudattal gondolt arra, hogy talán örökölték a regényolvasás szeretetét, túl sok regényről mesélt nekik, sőt időnként említette – az ő élete is regényes volt. Gyakran beszélt báró Strawitzné pesti nevelőintézetéről, ahol egyszer maga a főhercegnő is megjelent, és ő – mint az intézet legjobb növendéke – nyújtotta át az üdvözlő virágcsokrot. Ilyenkor kis sóhajjal tette hozzá, hogy az intézetben nem tanítottak magyarul, német szellemben neveltek, ezért ő sem tudja unokáit magyar nyelvtanra tanítani. Pedig amikor már férjnél volt, és férje részt vett az 1848–49-es szabadságharcban, minden ékszerét felajánlotta a magyar hadseregnek. Ez adta meg a kegyelemdőfést az amúgy is agyonterhelt birtoknak.

– A régi birtok, valahol Turóc megyében... – Éva nagymama rajongással beszélt a várszerű kis kastélyról. Amikor Kornéliát férjhez adta Mauks Mátyás mohorai földbirtokoshoz, eladta a romladozó kis kastélyt, és Mohorára költözött. Ő vállalta, hogy tanítja a leányokat.

A leányok csak nem kerültek elő. Mauksné haragosan csörgette az övre erősített kulcsosomót, s a virágoskertből kilépett a gyümölcsösbe. Egy eperfa lombjai között megvillant egy világos ruhafodor.

(Kertész Erzsébet: *Titkos házasság* című műve alapján)

a) Hogy hívják a lányok nagymamáját?

b) Pontosan hol rejtőzködtek a lányok?

c) Hol volt a család régi birtoka?

Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

d) Melyik esemény történt a nagymama életében a legkorábban?

- A) Mohorára költözik.
- B) Felajánlja ékszereit a hadseregnek.
- C) Várja az unokáit.
- D) Eladja a birtokot.

e) Miért van némi lelkiismeret-furdalása a nagymamának?

- A) Mert eladta a birtokot.
- B) Mert nem tanult meg magyarul.
- C) Mert férjhez adta a lányát.
- D) Mert túl sok regényről mesélt.

f) Ki adta át az üdvözlő virágcsokrot a főhercegnőnek?

- A) Ilonka
- B) Kornélia
- C) Strawitzné
- D) A nagymama